

lever nu; der bor nu i Byens Udkanter 1 555 Familier i usle Skure og i Lysthuse. De fører i Virkeligheden en kummerlig Eksistens derude, men de lever skjult, i en vis Forstand. Der er ikke den rigtige offentlige Mening, navnlig ikke blandt Venstremænd, til Fordel for disse ulykkeligt stillede Mennesker, der fryser og lider i disse ganske elendige Træskure, der ikke er beregnet til Beboelse i den danske Vinter. Her i København er der hos andre Familier optaget 4 000 Familier. Tænk paa, hvad det vil sige. Jeg var i Søndags ude at se paa Boligforholdene her i København. Man kommer ind i en 3 Værelses Lejlighed, som er delt mellem 3 Familier, saa der bor 4—5 Mennesker i hvert eneste af disse Rum. 3 Kvinder er fælles om eet Køkken. Hvad Familieliv og Hygge bliver der vel for disse Mennesker? Men naar nu Lejen yderligere skal forhøjes for dem, er det soleklart, at de fra dette nuværende Elendighedens Stade, som de indtager, vil synke endnu dybere ned. Det kommer man ikke udenom. Man læser videre, at under Kommunens Boligforsorg bor der 2 150 Familier, og der er i alt 6 150 Familier uden selvstændig Bolig her i København. Jeg vil bede Indenrigsministeren om at søge at danne sig et rigtigt Billede af, hvad det vil sige, at en anden Familie bliver indlogeret hos en Familie, der i Forvejen ikke har tilstrækkelig Plads mere end til sig selv. Tænk endnu en Gang paa, hvilke rent menneskelige Værdier der gaar til Grunde. Jeg tror ikke, jeg overdriver, naar jeg siger, at en Femtedel af denne store Bys Befolkning lider under Bolignød. Det er for mig som Socialdemokrat et Billede af den fuldstændig forkerte Verden; for der er ingen anden dybere Aarsag til Bolignøden end dette, at en Overklasse nu hersker over Samfundets Produktionsmidler. Det er den egentlige Kærne i hele Boligspørgsmaalet.

Jeg var, som sagt, i Søndags lidt ude at se paa Boligforholdene, og det har jeg været saa mangfoldige Gange før; men det er mange Aar siden. Der skal jo være sket Fremskridt i de henrundne sidste 10 Aar; det roser vi os da af; men paa det allervigtigste menneskelige Omraade, Boligomraadet, er der sket et bevisligt Tilbageskridt. Gaa ud paa Vesterbro i Saxogade, i Dannebrogsgade, i Absalonsgade og se, hvad det er for Forhold, Folk lever under dér. Man kommer ind i en ussel, smudsig Gaard. Der staar 3 stinkende Retirader; der staar 3 Skarnkasser, der som oftest er overfyldte, og dér i Gaarden leger der talrige Børn. Naturligvis kan de ikke være særlig rene i disse

Omgivelser. Man gaar ind i et Værelse; der bor 8 Mennesker i det Værelse; 5 Personer sover i een Seng, en brystsyg Moder og 4 Børn, der hidtil ikke er smittet. En gammel Bedstemoder sover i et sort Hul, en saakaldt Alkove, med et eller to Børn derinde. De betaler 20 Kr. i Leje for dette usle Værelse. Men lad os se lidt nærmere paa Værelset. Kakkeloven er nærmest sammenfalden; Flammerne staar ud af den, der mangler Sten i den, og selvfølgelig er den en graadig Kulsluger, der brænder forholdsvis et Par Gange saa meget som en Magasinovn; og naar dertil kommer, at de fattigste maa betale deres Kul 25 pCt. dyrere end de velhavende, saa har man et Billede af, hvorledes de fattige trækkes op paa det Omraade. Vinduerne er saa brøstfældige, at de ikke kan aabnes. 3 Ruder er knust. Denne Families store Drama er Spørgsmaalet om, hvem der skal sætte disse Ruder ind i Lejligheden. Er det Værten, eller er det de nuværende Beboere? Konen siger: Vi har ikke slaaet de Ruder itu; og Viceværten siger: Jo. Saa stopper man Hullerne med Klude og gammelt Avispapir, saa Vintertrækken farer ind til den tuberkuløse Kone og til Børnene. Det er de Forhold, som en saadan Familie lever under. Og sig nu ikke, at det er et særlig grelt Billede, jeg her har oprullet. Gaa Gade op og Gade ned derude, og man vil finde langt mere drastiske Eksempler, langt mere uhyggelige Forhold, end jeg her har oprullet. Spørg Sygeplejerskerne, eller spørg Jorde-mødrene, eller spørg Lægerne, og De vil faa at se, at man behøver sandelig ikke at rejse til East-London eller til Grønland for at se Elendighed. Vi har Elendigheden lige udenfor Døren. Det gælder blot om, at Gaardmænd, som lever under fortræffelige Boligforhold, eller Indenrigsministeren, som ogsaa lever under fortræffelige Boligforhold, faar deres Samvittigheder rigtigt vækket og faar vakt Forstaaelsen af, at det er Samfundsværdier, det drejer sig om, at det er levende Mennesker, hvis Skæbne her afgøres. Saaledes er det i Virkeligheden. Gaa til en Afveksling ind i den gamle By, ind paa en Gaardsplads, som er 3 Gange 2 m, og hvor der er en elendig Brønd, 3 Retirader, et Par Skarnspande og en gammel raadden Lem ned til et underjordisk Hul. Der kan Børnene lege og trække frisk Luft. I Lejligheden er der et Værelse paa 4 Gange 3 m og 2 m højt, og 7 à 8 Personer bor i dette elendige Hul. Det er saa usselt, at Vandet driver ned ad Væggene, og Loftet er skjoldet og sort; Usundheden siver ud af hver Sprække. Der er et forhenværende